

Sygn. akt **II AKa 172/15**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie, II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Olszewski
Sędziowie:	SA Grzegorz Chojnowski (spr.) SA Andrzej Wiśniewski
Protokolant:	sekr. sądowy Karolina Pajewska

przy udziale prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Barbary Rzuchowskiej

po rozpoznaniu w dniu 29 października 2015 r. sprawy

A. C.

o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę z tytułu skazania w sprawie II K 746/11 Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim

z powodu apelacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 16 czerwca 2015 r., sygn. akt III Ko 240/15

I. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz r. pr. K. G. kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem 60/100) złotych z VAT, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej A. C. z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

III. kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

Andrzej Wiśniewski Andrzej Olszewski Grzegorz Chojnowski

Sygn. akt II AKa 172/15

UZASADNIENIE

A. C. wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa na jego rzecz 2.500.000 złotych z tytułu odszkodowania i zadośćuczynienia za niesłuszne skazanie w sprawie Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim sygn. akt II K 746/11, przez przekroczenie uprawnień i kompetencji sądu. Uzasadniając powyższe wskazał, iż jego sprawa „nie podlegała pod kodeks karny, tylko pod Sąd Gospodarczy”. Jego skazanie spowodowało szkody materialne i straty,

oraz utratę korzyści, które mógł uzyskać, nadto osadzenie wywołało szkodę w postaci rozstroju zdrowia, jak również szkodę w postaci utraty zarobków.

Ustanowiony z urzędu pełnomocnik wnioskodawcy zmodyfikował żądanie i w oparciu o art. 552 § 1 kpk wniósł o zasądzenie na rzecz A. C. zadośćuczynienia w żądanej kwocie.

Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 16 czerwca 2015 r., sygn. akt III Ko 240/15:

1. na podstawie art. 552 § 1 kpk wniosek oddalił,
2. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz r. pr. K. G. kwotę 147, 60 złotych tytułem podatku VAT, tytułem pomocy prawnej świadczonej z urzędu.

Apelację od wyroku wniósł pełnomocnik z urzędu A. C., który to wydanemu rozstrzygnięciu zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że w przedmiotowym postępowaniu nie wypełnione zostały przesłanki uzasadniające roszczenie wnioskodawcy;
2. naruszenie przepisów postępowania tj. art. 7 k. p. k. poprzez przekroczenie przez Sąd zasady swobodnej oceny dowodów i jednostronne przyjęcie, że zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do uznania wniosku A. C. i w następstwie tego jego oddalenie;
3. naruszenie przepisów postępowania tj. art. 552 § 1 k.p.k. poprzez jego niezastosowanie i błędne w ocenie wnioskodawcy uznanie, że nie wystąpiły przesłanki uzasadniające zasądzenie na jego rzecz żądanie kwoty.

Tak podnosząc, apelujący wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku, poprzez zasądzenie na rzecz A. C. od Skarbu Państwa kwoty 2.500.000,00 (dwa miliony pięćset tysięcy złotych 00/100) tytułem zadośćuczynienia za niesłuszne skazanie;
2. przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej A. C. z urzędu w postępowaniu odwoławczym, ewentualnie z ostrożności procesowej;
3. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu, do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja pełnomocnika wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego procedujący w sprawie Sąd Okręgowy nie dopuścił się naruszenia wskazanych w środku odwoławczym przepisów postępowania, a w konsekwencji także podnoszonego przez apelującego błędu w ustaleniach faktycznych. Sąd meriti w sposób jasny i klarowny przedstawił argumentację, która legła u podstaw wydania zaskarżonego wyroku, a która to sprowadzała się do ewidentnego braku po stronie wnioskodawcy A. C. materialnoprawnych podstaw do ubiegania się o zadośćuczynienie lub odszkodowanie w trybie art. 552 kpk, co w konsekwencji słusznie doprowadziło do oddalenia żądania wnioskodawcy.

W obowiązującym systemie prawnym, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej, zasadą jest, że dochodzenie roszczeń cywilnoprawnych wynikłych ze szkód spowodowanych niezgodnym z prawem działaniem organów władzy publicznej następuje w oparciu o art. 417, art. 417¹ i art. 417² k.c. na drodze postępowania cywilnego (art. 1 k.p.c.). W postępowaniu karnym doszukać się można tylko dwóch wypadków, w których odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu władzy publicznej uregulowana została w sposób autonomiczny, wyłączający stosowanie art. 417 k.c. i nast. Pierwszy z nich odnaleźć można w ustawie z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne

orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz.U. z 1991 r. nr 34, poz. 149, z późn. zm.), drugi natomiast w art. 552 § 1-4 k.p.k. Przepis art. 552 § 1 k.p.k., będący *lex specialis* w stosunku do art. 417 k.c., stanowi materialną podstawę dochodzenia przez oskarżonego odszkodowania za poniesioną szkodę oraz zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, które wynikły z wykonania w całości lub w części kary, lub środka karnego, których nie powinien być ponieść. Wskazany przepis kształtuje odpowiedzialność Skarbu Państwa na zasadzie ryzyka, a jednocześnie wyraźnie ogranicza zakres tej odpowiedzialności do ściśle określonych w nim wypadków. Warunkiem możliwości dochodzenia odszkodowania lub zadośćuczynienia za poniesioną szkodę lub krzywdę jest wzruszenie - co należy dobitnie i z całą stanowczością podkreślić - prawomocnego wyroku skazującego w trybie kasacji albo wznowienia postępowania. W jednym ze wskazanych powyżej dwóch trybów musi zapaść wyrok uniewinniający, skazujący na karę łagodniejszą, środek karny albo środek karny związany z poddaniem sprawcy próbie. Wzruszenie orzeczenia w trybie kasacji oznacza wydanie jednego z wyżej wymienionych orzeczeń albo bezpośrednio przez Sąd Najwyższy, albo w postępowaniu po uchyleniu orzeczenia przez Sąd Najwyższy. W odniesieniu natomiast do wznowienia postępowania możliwe jest wydanie jednego ze wskazanych orzeczeń bezpośrednio przez sąd właściwy do orzekania w przedmiocie wznowienia postępowania albo też przez sąd właściwy do rozpoznania sprawy po jej przekazaniu przez sąd, który wznowił postępowanie.

W przypadku A. C. jak wynika z materiału aktowego i co trafnie wskazał Sąd Okręgowy, nie doszło do wzruszenia prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim sygn. akt II K 746/11 i spowodowania wydania wyroku uniewinniającego, nie złagodzone wobec wnioskodawcy także kary ani nie orzeczono środka karnego lub środka związanego z poddaniem sprawcy próbie. Jak słusznie wskazał sąd pierwszej instancji na stronie 2 uzasadnienia skarżonego wyroku żaden bowiem z uprawnionych organów, do których wnioskodawca się zwracał o wywiedzenie kasacji, nie wywiódł jej. W sprawie nie miało także miejsce wznowienie postępowania, albowiem jak wynika z zarządzenia Przewodniczącego III Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 2 września 2013 r., sygn. III Ko 52/13 wniosek A. C. o wznowienie postępowania w sprawie Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim sygn. II K 746/11, został uznany za bezskuteczny. Wnioskodawca do protokołu rozprawy z dnia 16 czerwca 2015 r. co prawda podał, iż obecnie został wniesiony wniosek o wznowienie postępowania zarejestrowany w Sądzie Okręgowego pod sygn. III K 200/15 gdzie wyznaczony został pełnomocnik z urzędu (k- 160), to póki co, nie doszło do wzruszenia wyroku i w tym postępowaniu. Jak trafnie podniósł także sąd rozstrzygający wobec wnioskodawcy nie zapadł również wyrok umarzający postępowanie z powodu okoliczności, których nie uwzględniono we wcześniejszym postępowaniu, a zatem nie zaistniała okoliczność wskazana w § 2 art. 552 kpk.

Reasumując, skoro wyrok Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim sygn. II K 746/11 jest prawomocny, to tym samym brak było podstaw do uwzględnienia żądania wnioskodawcy, co trafnie wskazał Sąd Okręgowy oddalając wniosek.

Tak argumentując, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 437 § 1 kpk zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Z uwagi na fakt, że postępowanie jest wolne od kosztów, wydatkami za postępowanie odwoławcze obciążono Skarb Państwa.

Na podstawie § 2 ust. 1 i 3 i § 12a ust. 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu należało zasądzić na rzecz r.pr. K. G. kwotę 147, 60 zł w tym należny podatek VAT z tytułu nieopłacanej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu w postępowaniu odwoławczym.